

Sławomir Sztobryn

Wprowadzenie

Ostatnia część tomu stanowi integralny i niezwykle cenny fragment tej publikacji. To, co obserwowaliśmy w kontekście tzw. historii długiego trwania, czyli metamorfozy filozofii wychowania w jej dziejowym rozwoju, tu znajdujemy w obszarze jednej twórczej biografii. Bieg indywidualnego doświadczenia życiowego, drogi edukacyjne, konteksty inkontrologiczne, przewartościowania własnych postaw życiowych, to tylko niektóre czynniki kształtujące filozofię wychowania Uczzonego¹. W zbiorze tekstów poświęconych dorobkowi naukowemu Bogdana Nawroczyńskiego znajdziemy zróżnicowane odczytania – od historiozoficznych po aksjologiczne, znajdziemy tu także niezwykle inspirujące i aktualne odczytanie kategorii introcepcji oraz bardzo współczesną interpretację jego teorii kultury jako źródła mądrości i rozsądku w nauce oraz idei humanizacji pedagogiki. Badania nad twórczością Nawroczyńskiego sięgają także po jego mniejsze utwory – teksty publikowane w „Kulturze i Wychowaniu”, które sytuują go w orbicie międzywojennej pedagogiki kultury. Z tym nurtem wiąże go także praca poświęcona teorii wykształcenia tego autora. Wielość interpretacji dorobku B. Nawroczyńskiego wskazuje na aktualność jego intelektualnej postawy, na pewien zasób problemów, które nurtują także współczesnych humanistów. Faktografia pedagogiczna ulega w pracach Nawroczyńskiego prześwieceniu przez konteksty filozoficzne, a jego biografia jest klasyczną – w sensie dosłownym – wykładnią jego poglądów. W przypadku Nawroczyńskiego, podobnie jak w odniesieniu do bohaterów poprzednich tomów (K. Kotłowskiego, S. Wołoszyna, B. Suchodolskiego) należałoby rozbudować tę część oddanej do rąk Czytelnika publikacji do rozmiarów osobnego dzieła i być może pójdziemy tym tropem przygotowując w ramach Towarzystwa kolejne rozprawy na stopnie naukowe. Warto chyba na koniec podkreślić, że w prezentowanej recepcji twórczości Nawroczyńskiego odżywa

¹ W tym miejscu wydaje się zasadne przywołanie pojęcia biodoksografii, precyzującej wielowymiarowość kontekstów, w których może być analizowana określona myśl pedagogiczna. Por. S. Sztobryn, *Biodoksografia pedagogiczna*, [w:] E. Dubas, W. Świtalski, *Uczenie się z biografii innych*, Łódź 2011, s. 39–51.

dawny duch filozofii wychowania Trentowskiego – przeświadczenie o wartości życia duchowego kształtującego się w krajach słowiańskich, a szczególnie w Polsce. To również dowód na to, że także twórczość patrona naszego Towarzystwa była, a śmiem twierdzić na podstawie współczesnych lektur, że i współcześnie jest, wartością kulturotwórczą gruntującą w jakimś stopniu obecne myślenie pedagogiczne.